

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขาย ของเล่นทางเพศ (Sex Toy)¹

สรณัฐ ตันชนศักดิ์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงนิยามความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจถึงความเป็นมาของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีวิวัฒนาการอย่างไร ตลอดจนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างไร โดยในปัจจุบันเป็นยุคที่ผู้คนให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิและเสรีภาพทางเพศเพิ่มมากขึ้น การแสวงหาความสุขในเรื่องทางเพศได้รับการยอมรับและเข้าใจมากขึ้น ส่งผลให้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) จึงได้รับความนิยมและกลายเป็นสิ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยในประเทศส่วนใหญ่ในโลกก็ให้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เป็นสินค้าที่ถูกกฎหมายสามารถใช้และซื้อขายได้อย่างเสรี ส่งผลให้อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับของเล่นทางเพศ (Sex Toy) กลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ในประเทศไทยของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ถือเป็นสินค้าที่ผิดกฎหมายไม่สามารถที่จะทำการซื้อขายกันได้ เพราะเนื่องจากของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ถูกตีความว่าเป็นสิ่งลามกตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 โดยสาเหตุที่ประเทศไทยยังคงมีการกำหนดให้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เป็นสินค้าที่ผิดกฎหมายนั้นก็อาจจะเป็นเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่ค่อนข้างปิดกั้นในเรื่องการแสดงออกทางเพศ และมีแนวคิดในการนำศีลธรรมมาควบคุมพฤติกรรมทางเพศของคนในสังคมทำให้การแสดงออกทางเพศมีข้อจำกัดไม่สามารถที่จะแสดงออกทางเพศได้อย่างโจ่งแจ้งเปิดเผย ซึ่งแม้กฎหมายจะห้ามการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เอาไว้ แต่ในความเป็นจริงกลับมีการซื้อขายกันอย่างโจ่งแจ้งและเปิดเผยโดยไม่มีการควบคุมจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งการลักลอบซื้อขายนี้ก็ก่อให้เกิดผลเสียแก่รัฐ เพราะรัฐไม่สามารถควบคุมคุณภาพของสินค้า

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี และ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ไม่สามารถจัดเก็บภาษี ตลอดจนอาจเป็นการเปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่มทำการทุจริตคอร์รัปชันหาผลประโยชน์ที่สมควรได้จากการขายสินค้าที่ผิดกฎหมายได้

การศึกษาถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ทำให้พบว่าในปัจจุบันนั้นยังมิได้มีการกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ไว้โดยตรง ทำให้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ไม่สามารถควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ใช้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

ในปัจจุบันนี้ของเล่นทางเพศถูกตีความว่าเป็นสิ่งอื่นใดอันลามกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 แต่ในประมวลกฎหมายอาญากลับมิได้มีการให้ความหมายหรือนิยามของคำว่าของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เอาไว้ว่าหมายถึงสิ่งใดหรือวัตถุประเภทใด และการที่ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) นั้นก็ถูกตีความว่าเป็น “สิ่งอื่นใดอันลามก” แต่คำว่า “ลามก” ซึ่งเป็นคำที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา มาตรา 287 ก็มิได้มีการให้คำจำกัดความไว้ว่าหมายถึงสิ่งใดเช่นกัน จึงต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์ในการตีความคำว่าลามกจากคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า สิ่งที่เป็นสิ่งลามกนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่หากพบเห็นแล้วผู้ที่พบเห็นจะรู้สึกว่ามีลักษณะน่าเกลียด ยั่วให้เกิดความใคร่ทางกามารมณ์ สิ่งนั้นก็จะเป็วัตถุลามก

แต่ในปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้า ผู้ผลิตของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ต่างก็ได้มีการนำเทคโนโลยีใช้ในการผลิตของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ทำให้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มีวิวัฒนาการแตกต่างไปจากเดิม มีความสวยงาม มีรูปร่างที่หลากหลาย มีสีสันให้เลือกมากมาย มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ไม่เหมือนองคชาต โดยอาจออกแบบให้เป็นรูปสัตว์ รูปตัวการ์ตูน และในปัจจุบันยังได้มีการออกแบบไวเบเรเตอร์ให้เหมือนกับเครื่องประดับ และแฟลชไดรฟ์อีกด้วย ซึ่งหากมองแต่รูปร่างภายนอกย่อมไม่มีทางทราบได้ว่าวัตถุดังกล่าวเป็นของเล่นทางเพศ (Sex Toy) จึงทำให้เกิดปัญหาว่าหากเป็นของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ที่มีความสวยงาม มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่ได้เหมือนกับอวัยวะเพศ จะยังถูกตีความเป็นสิ่งลามกอยู่หรือไม่

ปัญหาประการต่อมาคือ แม้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ไม่อาจที่จะประกอบการค้าได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ผู้คนในสังคมกลับมีการลักลอบซื้อขายกันอย่างมากมาย โดยที่ภาครัฐไม่สามารถเข้าไปควบคุมตรวจสอบมาตรฐานของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ที่มีการลักลอบขายได้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายจากการใช้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เพราะเนื่องจากของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภคหากมีการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน ทั้งในเรื่องของอันตรายที่เกิดจากสารเคมีที่ปนเปื้อนมากับวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้า ซึ่งสารเคมีเหล่านี้หากได้รับในปริมาณที่มากอาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ใช้งาน และอาจส่งผลกระทบต่อทารกที่อาจจะเกิดขึ้นมาในอนาคตด้วย และอาจจะมีอันตรายจากกระแสไฟฟ้าทาง

ไฟฟ้าที่ไม่ได้มาตรฐาน หรืออันตรายที่อาจเกิดได้จากการประกอบชิ้นส่วนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจทำให้ชิ้นส่วนของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) อาจหลุดหรือติดค้างภายในร่างกายของผู้ใช้ขณะมีการใช้งานได้

ปัญหาประการสุดท้าย คือการควบคุมการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เนื่องจากของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ยังคงเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศอยู่ ซึ่งการที่ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศอยู่นั้น ทำให้การประกอบกิจการเกี่ยวกับการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) อาจไปกระทบถึงความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีในสังคมทำให้ผู้ที่ไม่ได้ความต้องการจะใช้ของเล่นทางเพศหรือผู้ที่ยังคงเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ต้องปกปิดอยู่ได้รับความไม่สบายใจ หรือทำให้ศีลธรรมในใจของผู้ที่พบเห็นหรือคนในสังคมต้องเสื่อมทรามลง และอาจไปกระทบต่อสวัสดิภาพของเด็กได้เนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่ขาดวุฒิภาวะ หรือขาดความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาหรือจัดการกับเรื่องทางเพศที่เหมาะสม และเป็นวัยที่มีความซุกซน อยากรู้อยากลอง หากเด็กและเยาวชนเข้าถึงของเล่นทางเพศ (Sex Toy) อาจส่งผลกระทบต่อความต้องการทางเพศ ซึ่งอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้

ดังนั้น การควบคุมการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) จึงเป็นเรื่องที่รัฐจำเป็นต้องเข้ามาควบคุมการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยการกำหนดมาตรการในการควบคุมการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เพื่อที่จะได้เป็นการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก โดยศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่ใช้ควบคุมการซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) กับกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการซื้อขายแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งของเล่นทางเพศ (Sex Toy) และแอลกอฮอล์กับผลิตภัณฑ์ยาสูบมีผลกระทบต่อสังคมที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ สุราและบุหรี่เป็นสินค้าที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีเช่นเดียวกัน โดยการดื่มสุราอาจทำให้ผู้ดื่มมีเมามาและสร้างปัญหาต่อสังคมได้ และการดื่มสุราก็เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม อีกทั้งสุราและบุหรี่เป็นสินค้าจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการเจริญเติบโตของร่างกายของเด็กได้

จากการศึกษาค้นคว้าถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับความหมายของคำว่าของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มีข้อเสนอแนะคือ เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้คนในสังคมมีความเปิดกว้างทางเพศเพิ่มมากขึ้น ผู้คนในสังคมเริ่มตระหนักและเคารพถึงสิทธิและเสรีภาพทางเพศ และมีมุมมองความคิดเกี่ยวกับของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงควรกำหนดให้การขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) สามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายแต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ โดยการตราพระราชบัญญัติควบคุมของเล่นทางเพศ เพื่อให้เป็นกฎหมายที่เข้ามาควบคุมการผลิต นำเข้า และซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า “ของเล่นทางเพศ (Sex Toy)” ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมของเล่นทางเพศว่า “ของเล่นทางเพศ หมายความว่า

วัตถุหรือสิ่งอื่นใดที่มุ่งใช้กับอวัยวะเพศหรือทวารหนัก เพื่อเพิ่มความสุขทางเพศหรือเพื่อใช้ในการรักษาพยาบาล”

2. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมมาตรฐานของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มีข้อเสนอแนะคือ ควรตรากฎหมายกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการผลิตและนำเข้าของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เพื่อให้ผู้ที่ผลิตหรือนำเข้าของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มาจำหน่ายภายในประเทศ จะต้องผลิตหรือนำเข้าสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในเรื่องความปลอดภัยและสุขภาพของผู้บริโภค โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมาตรฐานของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) คือ

2.1 ตรากฎกระทรวงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน (มอก.) โดยกำหนดมาตรฐานมอก.ของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ให้ครอบคลุมทั้งในเรื่องของมาตรฐานด้านการออกแบบ, มาตรฐานด้านความปลอดภัยทางไฟฟ้า, มาตรฐานด้านความปลอดภัยทางด้านสารเคมี และมาตรฐานเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้า ทั้งนี้ให้อ้างอิงจากมาตรฐานมาจากมาตรฐาน ISO 3533 ซึ่งเป็นมาตรฐานเฉพาะสำหรับของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เพื่อให้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มีความเหมาะสมกับลักษณะการใช้งานของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) อย่างแท้จริง

2.2 ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยกำหนดให้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) เป็นเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ผลิตหรือนำเข้าต้องได้รับใบอนุญาต เพื่อให้กองควบคุมเครื่องมือแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบถึงมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ต้องมีการสัมผัสหรือรูก้าเข้าไปในร่างกายเป็นการเฉพาะ เข้ามาเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหนึ่งในการตรวจสอบควบคุมมาตรฐานของของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

3. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการซื้อขายของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) มีข้อเสนอแนะคือ เพื่อให้รัฐสามารถควบคุมการซื้อขายของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อป้องกันผลกระทบจากการซื้อขายของของเล่นทางเพศที่มีต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และสวัสดิภาพของเด็ก ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการซื้อขายของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมของเล่นทางเพศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การขออนุญาตขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

ในการประกอบธุรกิจขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) จะต้องขออนุญาตต่อหน่วยงานภาครัฐก่อนที่จะทำการขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอใบอนุญาตขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ดังนี้

- (1) กรณีเป็นนิติบุคคลจะต้องเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- (2) กรณีเป็นบุคคลธรรมดาจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

3.2 การควบคุมสถานที่ซื้อขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

กำหนดห้ามขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ในสถานที่หรือภายในระยะ 200 เมตรรอบบริเวณสถานที่ดังต่อไปนี้

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (3) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (5) สถานรับเลี้ยงเด็ก สโมสรเยาวชน ศูนย์เด็ก หรือสถานประกอบการที่คล้ายกันซึ่งคาดว่าเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีควรจะเข้าร่วม
- (6) ห้องสมุด
- (7) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก

3.3 การควบคุมอายุผู้ซื้อและผู้ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

กำหนดมาตรการควบคุมอายุของทั้งผู้ซื้อและผู้ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ดังนี้

(1) ห้ามขายหรือให้ซึ่งของเล่นทางเพศ (Sex Toy) แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และห้ามให้บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์เข้ามาในร้านขายของเล่นทางเพศ ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อหรือผู้รับการให้ของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ให้ผู้ขายหรือผู้ให้ซึ่งของเล่นทางเพศ (Sex Toy) แจ้งให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่แสดงอายุของบุคคลนั้นก่อนด้วย

(2) ห้ามผู้ใดใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ขายหรือให้ซึ่งของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

3.4 การควบคุมวิธีการขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

ห้ามผู้ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยใช้เครื่องขาย
- (2) ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์
- (3) ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy) นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขายของเล่นทางเพศ
- (4) เร่ขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy)
- (5) ชักชวนลูกค้าให้เข้าไปภายในร้านขายของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

3.5 การควบคุมการโฆษณาของเล่นทางเพศ (Sex Toy)

ห้ามผู้ประกอบการทำการโฆษณาของเล่นทางเพศ (Sex Toy) หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้ซื้อซื้อของเล่นทางเพศ (Sex Toy) โดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ ผู้ผลิตของเล่นทางเพศ (Sex Toy) ให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของของเล่นทางเพศ (Sex Toy) หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตของเล่นทางเพศ (Sex Toy) นั้นเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

คำผกา. Sex Toy ผิดกฎหมาย สังคมเสียอะไร: สิทธิที่จะไปถึงจุดสุดยอด [Online]. Available URL:

<https://thestandard.co/sex-toy-illegal/>, 2018 (มิถุนายน, 7).

ณรงค์ ใจหาญ. “ความหมายของ “สิ่งลามก” ในกฎหมาย.” วารสารนิติศาสตร์ 16, ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2529): 125-128.

มุตตาทิม แวสุหลง. “บทความวิจัยเสี้ยวเกินเส้น: ภาพลักษณ์และการสร้างความหมาย เพศสัมพันธ์ในเรื่องเสี้ยวออนไลน์.” 36 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2558): 52.

Grandviewresearch. Sex Toys Market Size, Share & Trends Analysis Report By Type (Male, Female), By Distribution Channel (E-commerce, Specialty Stores, Mass Merchandizers), By Region, And Segment Forecasts, 2022 – 2030 [Online]. Available URL:

<https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/sex-toys-market>, 2022 (September, 22).